শ্ৰী গজানন এল. পাৰ্নেকাৰ

বনাম

গোৱা ৰাজ্য আৰু আনএজন

১৬ আগষ্ট, ১৯৯৯

[মুখ্য ন্যায়াধীশ ড° এ. এছ. আনন্দ, ন্যায়াধীশ এম. জগন্নাধা ৰাও আৰু ন্যায়াধীশ এন. সন্তোশ হেগড়ে]

সেৱা আইনঃ

শিক্ষা প্ৰতিষ্ঠান- হাইস্কুলৰ প্ৰধান শিক্ষক- চৰকাৰে অধিগ্ৰহণ কৰা বিদ্যালয়- আপীলকাৰী- প্ৰধান শিক্ষকজন আন বিদ্যালয়ৰ প্ৰধান শিক্ষক হিচাপে নিযুক্ত, যিখন মাধ্যমিক বিদ্যালয় আছিল - তেওঁৰ আবেদন ১৬-০২-১৯৯৪তাৰিখৰ চৰকাৰী নিৰ্দেশৰ দ্বাৰা অনুমোদিত হৈছিল আৰু তেওঁক পৰিণামগত লাভালাভৰ সৈতে চৰকাৰী উচ্চ বিদ্যালয়ৰ প্ৰধান শিক্ষক হিচাপে ০১-০৪-১৯৭৪তাৰিখৰ পৰা নিযুক্তিত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছিল- আপীলকাৰীয়ে দাখিল কৰা পৰিণামগত লাভালাভ লেখ আবেদনৰ অনুমতি প্ৰদান কৰা হোৱা নাছিল- উচ্চ ন্যায়ালয়ে আপীলকাৰীক বিভাগত প্ৰতিনিধিত্ব কৰাৰ স্বাধীনতাৰ সৈতে লেখ আবেদনৰ নিষ্পত্তি কৰিছিল- উচ্চ ন্যায়ালয়ে অৱশ্যে, পৰ্যবেক্ষণ কৰিছিল যে আপীলকাৰীক মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ প্ৰধান শিক্ষক হিচাপে নিযুক্তি দিয়াটো তেওঁৰ সন্মতিৰে কৰা হৈছিল- পৰ্যবেক্ষণসমূহৰ বিৰুদ্ধে আপীল- আনহাতে উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ আদেশত, ২১-২২.০১.১৯৯৯-ৰ চৰকাৰৰ নিৰ্দেশৰ ভিত্তিত চৰকাৰে কেৱল পৰিণামগত লাভালাভৰ বাবে আপীলকাৰীৰ প্ৰতিনিধিত্ব নাকচ কৰাই নহয় বৰঞ্চ ১৬-০২-১৯৯৪ তাৰিখৰ শোষণৰ নিৰ্দেশ বাতিল কৰিছিল- উপস্থাপন কৰে, উচ্চ ন্যায়ালয়ে কৰা পৰ্যৱেক্ষণবোৰ অপ্ৰয়োজনীয় আছিল আৰু সেয়েহে, বাতিল কৰা হৈছিল- প্ৰাকৃতিক ন্যায়ৰ নীতি ভংগ কৰি আৰু কাৰ্যত নিৰপেক্ষ খেলৰ উলংঘন কৰি ২১-২২.০১.১৯৯৯তাৰিখৰ চৰকাৰৰ নিৰ্দেশটোও বাতিল কৰা হয়- চৰকাৰক

প্ৰতিনিধিত্ব কৰাৰ বাবে আপীলকাৰীৰ স্বাধীনতাই একেধৰণে দ্ৰুতভাৱে সিদ্ধান্ত ল'ব- প্ৰশাসনিক আইন- প্ৰাকৃতিক ন্যায়ৰ নীতি- শুনানিৰ সুযোগ।

দেৱানী আপীলীয় ক্ষেত্ৰাধিকাৰ- **১৯৯৯**চনৰ ৪৫০৫নং দেৱানী আপীল।

ডব্লিউ.পি.নং ২৬১-**১৯৯৬**ত ব'ম্বে উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ **১৪**-০৭-৯৮ৰ ৰায় আৰু আদেশৰ পৰা।

আপীলকাৰীৰ হৈ ধ্ৰুৱ মেহতা, ফজলিন আনাম, শ্ৰীমতী শোভা আৰু এছ. কে. মেহতা।

উত্তৰদাতাৰ হৈ শ্ৰীমতী এ. সুভাষিনী।

আদালতৰ নিম্নলিখিত নিৰ্দেশ প্ৰদান কৰা হৈছিল|

বিলম্বক ক্ষমা কৰা হ'ল।

অনুমতি দিয়া হৈছে।

আপীলকাৰীক **১৯৭০**চনৰ ২৫মে'ত গোৱাৰ আমোনাৰ শ্ৰী ৰামদাস হাইস্কুলৰ প্ৰধান শিক্ষক হিচাপে ৩২৫- ৫২৫টকাত নিযুক্তি দিয়া হৈছিল। ০১-০৬-**১৯৭২**-ত প্ৰবেশ্যনৰ ম্যাদ সম্পূৰ্ণ হোৱাৰ পিছত তেওঁক প্ৰধান শিক্ষকৰ পদত স্থায়ীভাৱে নিযুক্ত কৰা হৈছিল। শ্ৰী ৰামদাস হাইস্কুল, যিখন এখন ব্যক্তিগত বিদ্যালয় আছিল, উক্ত বিদ্যালয়ৰ কৰ্মচাৰীৰ সৈতে চৰকাৰে ০১-০৪-**১৯৭৪**তাৰিখৰ পৰা কাৰ্যকৰী হোৱাকৈ অধিগ্ৰহণ কৰিছিল। বিদ্যালয়খন অধিগ্ৰহণ কৰাৰ সময়ত, আপীলকাৰীয়ে সংশোধিত ৪০০টকা দৰমহা স্কেলত তেওঁৰ দৰমহা উলিয়াই আছিল। **১৯৭৪**চনৰ **১০**জুন তাৰিখৰ এক নিৰ্দেশৰ জৰিয়তে বিদ্যালয়খন অধিগ্ৰহণ কৰাৰ পিছত চৰকাৰে আপীলকাৰীক চালিগাওৰ চৰকাৰী মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ প্ৰধান শিক্ষক হিচাপে ৩০০-২৫-৪৫০-ইবি-২৫-৬০০টকাত নিযুক্তি দিয়ে। আপীলকাৰীয়ে মিডল স্কুলৰ প্ৰধান শিক্ষক হিচাপে তেওঁৰ নিযুক্তিৰ বিৰুদ্ধে প্ৰতিবাদ কৰিছিল, যিহেতু আগৰে পৰা তেওঁ হাইস্কুলৰ প্ৰধান শিক্ষক হিচাপে কাম কৰি আছিল। আপীলকাৰীয়ে মিডল স্কুলৰ প্ৰধান শিক্ষকৰ পদত যোগদান কৰাৰ পিছত বিভিন্ন আবেদন কৰিছিল। তেওঁ আন কিছুমান গোচৰৰ উদ্ধৃতি দি তেওঁৰ প্ৰতি কৰা অন্যায়ৰ কথা আঙুলিয়াই

দিছিল। ১৯৯৩চনৰ ১৩জানুৱাৰীত আপীলকাৰীক এড হক আধাৰত শিক্ষা সঞ্চালকালয়ৰ উপ-শিক্ষা বিষয়া পদলৈ পদোন্নতি দিয়া হৈছিল।

আপীলকাৰীয়ে সময়ে সময়ে কৰা আবেদনসমূহ চৰকাৰে বিবেচনা কৰিছিল আৰু ১৬-০২-১৯৯৪-ত এক নিৰ্দেশ দিয়া হৈছিল যাৰ জৰিয়তে, আপীলকাৰীক বিদ্যালয়খন অধিগ্ৰহণ কৰাৰ তাৰিখৰ পৰা পূৰ্ব পৰ্য্যায়ক্ৰমে কাৰ্যকৰী হোৱাকৈ চৰকাৰী হাইস্কুলৰ প্ৰধান শিক্ষক হিচাপে অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছিল, অৰ্থাৎ ০১-০৪-১৯৭৪ৰ পৰা কাৰ্যকৰী হোৱাৰে পৰা সকলো পৰিণতিগত লাভালাভ পাইছিল। ১০-০৬-১৯৭৪তাৰিখৰ পূৰ্বৰ আদেশ বাতিল কৰা হৈছিল। যিহেতু চৰকাৰে ১৬-০২-১৯৯৪তাৰিখৰ নিৰ্দেশত প্ৰদান কৰা পৰিণামগত সুবিধাসমূহ আপীলকাৰীক দিয়া হোৱা নাছিল, সেয়েহে তেওঁ গোৱাস্থিত ব'ম্বে উচ্চ ন্যায়ালয়ত ৰিট পিটিচন নং ২৬১/১৯৯৬ দাখিল কৰিছিল। ৰিট আবেদনত উত্থাপন কৰা সঠিক বিষয়টো আছিল চৰকাৰৰ নিৰ্দেশ, তাৰিখ ১৬-০২-১৯৯৪ৰ পৰা প্ৰবাহিত হোৱা বুলি তেওঁক পৰিণামগত সুবিধা প্ৰদান কৰাত ব্যৰ্থ হোৱাৰ সন্দৰ্ভত। ১৯৯৮চনৰ ১৪জুলাইত ৰিট আবেদনৰ শুনানি গ্ৰহণ কৰা হয় আৰু নিষ্পত্তি কৰা হয়। পৰিণামৰ সুবিধাৰ ক্ষেত্ৰত, আপীলকাৰীক বিভাগলৈ প্ৰতিনিধিত্ব কৰাৰ স্বাধীনতা দিয়া হৈছিল আৰু প্ৰতিনিধিত্ব লাভ কৰাৰ তাৰিখৰ পৰা তিনি মাহৰ ভিতৰত সেই প্ৰতিনিধিত্বৰ বিষয়ে সিদ্ধান্ত ল'বলৈ বিভাগটোক নিৰ্দেশ দিয়া হৈছিল।

১৯৯৮চনৰ ১৪জুলাই তাৰিখৰ উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ নিৰ্দেশৰ দফা ২-ত বিদ্বান বিচাৰপীঠে মন্তব্য কৰিছিলঃ

> "২. শুনানিৰ সময়ত প্ৰকাশ পাইছিল যে, এখন মাধ্যমিক বিদ্যালয়ত প্ৰধান শিক্ষকৰ পদত আবেদনকাৰীক তেওঁৰ সন্মতিতে অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছিল। শ্ৰীযুত লোটলিকাৰে অনুৰোধ কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছিল যে, duress and coercion(চাপ আৰু বলপূৰ্বকভাৱে) সন্মতি লাভ কৰা হৈছিল। এইটো লক্ষণীয়ভাৱে বেদনাদায়ক যে, এনে

অভিমত আবেদনখনত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হোৱা নাছিল। আমি এই কাৰ্য মূল বিষয় লুকুৱাই ৰখা বুলি গণ্য কৰোঁ। আমি আবেদনখন গ্ৰহণ কৰাৰ প্ৰস্তাৱ দিয়া নাই|"

আবেদনকাৰীয়ে এই নিৰ্দেশত ক্ষুব্ধ হৈ বিশেষ অনুমতিৰ জৰিয়তে এই আবেদন দাখিল কৰিছে। এই আদালতত গোচৰ চলি থকাৰ সময়ত চৰকাৰে ১৯৯৮চনৰ ১৪জুলাই (ওপৰত উল্লেখ কৰা) তাৰিখৰ উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ নিৰ্দেশৰ দফা ২-ত কৰা পৰ্যবেক্ষণৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱিত হৈ ১৯৯৯চনৰ ২১/২২জানুৱাৰীত এক নিৰ্দেশ দিছিল। চৰকাৰে কেৱল ১৬-০২-১৯৯৪তাৰিখৰ পূৰ্বৰ নিৰ্দেশৰ পৰা প্ৰবাহিত পৰিণামগত সুবিধা প্ৰদানৰ বাবে আবেদনকাৰীৰ অনুৰোধ নাকচ কৰাই নহয়, আনকি আপীলকাৰীক কোনো জাননী নিদিয়াকৈ চৰকাৰী হাইস্কুলৰ প্ৰধান শিক্ষক হিচাপে অন্তৰ্ভুক্ত কৰাৰ আদেশ বাতিল কৰিছিল আৰু সেইবিষয়ত তেওঁৰ কথা শুনা নাছিল।

আমাৰ সন্মুখত এইটো বিতৰ্কিত নহয় যে, উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ আগত ২৬১/৯৬ নং ৰিট পিটিশ্যনৰ বিষয়টো সীমিত আছিল, পৰিণামগত সুবিধা প্ৰদানৰ ভিতৰত সীমাবদ্ধ আছিল। দফা ২ (ওপৰত উল্লেখ কৰা)ত কৰা পৰ্যবেক্ষণবোৰ, আমাৰ মতে, কঠোৰভাৱে ক'বলৈ গ'লে, আহ্বান কৰা হোৱা নাছিল। সেই পৰ্যবেক্ষণসমূহৰ ফলত ১৯৯৯চনৰ ২১/২২জানুৱাৰী তাৰিখৰ নিৰ্দেশটো গৃহীত হৈছিল। বিশেষ অনুমতি আবেদনত উত্তৰদাতাসকলৰ হৈ দাখিল কৰা উত্তৰত প্ৰথম আপত্তিৰ দফা ২-ত কোৱা হৈছে যে, "উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ নিৰ্দেশনা মানি উত্তৰদাতাসকলে আবেদনকাৰীয়ে কৰা প্ৰতিনিধিত্বৰ ওপৰত সিদ্ধান্ত লোৱা চৰকাৰৰ পূৰ্বৰ ১৬-০২-১৯৯৪তাৰিখৰ নিৰ্দেশক স্মৰণ কৰি ২২-০১-১৯৯৯ তাৰিখৰ নিৰ্দেশ জাৰি কৰিছে।"

১৯৯৯চনৰ ২১/২২জানুৱাৰী তাৰিখৰ নিৰ্দেশটো যিধৰণে দিয়া হৈছিল, অন্ততঃ ক'বলৈ গ'লে, সেয়া সঠিক নাছিল। আপীলকাৰীক নুশুনোৱা ১৬-০২-১৯৯৪তাৰিখৰ নিৰ্দেশৰ সুবিধাসমূহৰ পৰা বঞ্চিত কৰা হৈছিল। প্ৰাকৃতিক ন্যায়ৰ নীতিৰ উলংঘন আৰু কাৰ্য্যত নিৰপেক্ষ খেলৰ উলংঘন হৈছে। ১৬-০২-১৯৯৪ত আবেদনকাৰীৰ সপক্ষে দিয়া পূৰ্বৰ নিৰ্দেশটো আবেদনকাৰীক ইয়াৰ বিৰুদ্ধে কাৰণ দেখুৱাবলৈ কোনো সুযোগ নিদিয়াকৈ বাতিল কৰা হৈছিল। ১৬-০২-১৯৯৪তাৰিখৰ নিৰ্দেশ অনুসৰি চৰকাৰী হাইস্কুলৰ প্ৰধান শিক্ষক হিচাপে আপীলকাৰীক গ্ৰহণ কৰাটো কোনোটো

পক্ষই কোনো সময়তে কোনো কাৰ্য্যকলাপৰ জৰিয়তে বিষয়টো উত্থাপন কৰা নাছিল। সেই সুবিধাটো আপীলকাৰীক শুনানিৰ কোনো সুযোগ নিদিয়াকৈ তেওঁৰ পৰা কাঢ়ি ল’ব নোৱাৰি, আনকি য’ত হাইস্কুলৰ প্ৰধান শিক্ষক হিচাপে অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছিল। প্ৰাকৃতিক ন্যায়ৰ নীতিবোৰক তেওঁলোকৰ উলংঘনৰ ক্ষেত্ৰত সন্মান জনোৱা হৈছে। ১৯৯৯চনৰ ২১/২২ জানুৱাৰী তাৰিখৰ নিৰ্দেশটো উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ নিৰ্দেশ (ওপৰত উল্লেখ কৰা)ৰ দফা ২-ত অন্তৰ্ভুক্ত পৰ্যবেক্ষণসমূহৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱিত হৈ উত্তৰদাতাসকলে দিছিল, যিবোৰ পৰ্যবেক্ষণ, আমি ইতিমধ্যে পাইছো, একেবাৰে দাবী কৰা হোৱা নাছিল। গোচৰটোৰ তথ্য আৰু পৰিস্থিতিত, ১৯৯৯চনৰ ২১/২২জানুৱাৰী তাৰিখৰ নিৰ্দেশটো বজাই ৰাখিব নোৱাৰি আৰু আমি সেই অনুসৰি ইয়াক আঁতৰাই ৰাখিছো। ফলস্বৰূপে, আমি এই আপীলটো গ্ৰহণ কৰোঁ আৰু ১৯৯৮চনৰ ১৪জুলাই তাৰিখৰ ৰায়দানৰ দফা২-ত অন্তৰ্ভুক্ত উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ পৰ্যৱেক্ষণসমূহ (ওপৰত উল্লেখ কৰা) লগতে ১৯৯৯চনৰ ২১/২২জানুৱাৰীত ৰাজ্য চৰকাৰে দিয়া পৰৱৰ্তী নিৰ্দেশসমূহ বাতিল কৰোঁ। ফলস্বৰূপে ১৬-০২-১৯৯৪তাৰিখৰ আদেশটো পুনৰুজ্জীৱিত হ'ব। আমি আপীলকাৰীক উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ নিৰ্দেশ অনুসৰি ১৬-০২-১৯৯৮ৰ নিৰ্দেশৰ পৰা প্ৰবাহিত পৰিণামগত লাভালাভৰ অনুদানৰ বাবে ৰাজ্য চৰকাৰক প্ৰতিনিধিত্ব কৰাৰ স্বাধীনতা প্ৰদান কৰোঁ। যদি এই নিৰ্দেশৰ তাৰিখৰ পৰা ছয় সপ্তাহৰ ভিতৰত আপীলকাৰীয়ে সংশ্লিষ্ট বিভাগৰ আগত প্ৰতিনিধিত্ব দাখিল কৰে, তেন্তে প্ৰতিনিধিত্বৰ প্ৰতিলিপি প্ৰাপ্ত হোৱাৰ তাৰিখৰ পৰা বাৰ সপ্তাহৰ ভিতৰত বিভাগে ইয়াৰ সিদ্ধান্ত ল'ব। ১৯৯৯চনৰ ২১/২২জানুৱাৰীত দিয়া নিৰ্দেশৰ লগতে আমি আঁতৰাই ৰখা উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ নিৰ্দেশ (ওপৰত উল্লেখ কৰা)ৰ দফা২-ত কৰা পৰ্যবেক্ষণৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱিত নোহোৱাকৈ বিভাগে প্ৰতিনিধিত্বৰ সিদ্ধান্ত ল'ব।

এইদৰে আপীলটো সফল হয় আৰু ওপৰৰ চৰ্তত অনুমতি দিয়া হয়। কোনো ব্যয় নাই।

আৰ. পি.

আপীলৰ অনুমতি দিয়া হৈছে।

....

অনুবাদ: ড. অৰ্চ্চনা দেৱী, কনিষ্ঠবৰ্গ অনুবাদক,অনুবাদ শাখা,গৌহাটী উষ্চ ন্যায়ালয়

DISCLAIMER

The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

“স্থানীয় ভাষালৈ অনূদিত এই ৰায় গোচৰত জড়িত পক্ষই বুজি পোৱাৰ উদ্দেশ্যে সীমিত ব্যৱহাৰৰ বাবেহে। ইয়াৰ বাদে অন্য ক্ষেত্ৰত অনূদিত ৰূপ ব্যৱহৃত নহ'ব। সকলো ব্যৱহাৰিক আৰু বিভাগীয় কামৰ লগতে ৰায়ৰ কাৰ্য্যকৰীকৰণ আৰু ৰূপায়ণৰ ক্ষেত্ৰতো এই ৰায়ৰ ইংৰাজী সংস্কৰণটোৱেই সঠিক বুলি বিবেচিত হ’ব।”

…………………